

Bruxelles, den 5. juni 2026
(OR. en)

10177/26

**Interinstitutionel sag:
2026/0141 (NLE)**

**AELE 41
MI 590
N 41
FL 19
ISL 24
ESPACE 95**

FØLGESKRIVELSE

fra: Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen

modtaget: 2. juni 2026

til: Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union

Komm. dok. nr.: COM(2026) 272 final

Vedr.: Forslag til
RÅDETS AFGØRELSE
om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder (GOVSATCOM og sikker konnektivitet)

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2026) 272 final.

Bilag: COM(2026) 272 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 5.6.2026
COM(2026) 272 final

2026/0141 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

(GOVSATCOM og sikker konnektivitet)

(EØS-relevant tekst)

BEGRUNDELSE

1. FORSLAGETS GENSTAND

Dette forslag vedrører afgørelsen om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg i forbindelse med den planlagte vedtagelse af Det Blandede Udvalgs afgørelse om ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.

2. BAGGRUND FOR FORSLAGET

2.1. EØS-aftalen

Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ("EØS-aftalen") har til formål at sikre lige rettigheder og forpligtelser på det indre marked for borgere og økonomiske aktører i EØS. Den indeholder bestemmelser om indarbejdelse af EU-lovgivning, der dækker de fire friheder, i alle 30 EØS-stater, som omfatter EU-medlemsstaterne, Norge, Island og Liechtenstein. Derudover omfatter EØS-aftalen samarbejdet på andre vigtige områder såsom forskning og udvikling, uddannelse, socialpolitik, miljø, forbrugerbeskyttelse samt turisme og kultur, samlet benævnt "ledsagepolitikker og horisontale politikker". EØS-aftalen trådte i kraft den 1. januar 1994. Unionen er sammen med medlemsstaterne part i EØS-aftalen.

2.2. Det Blandede EØS-Udvalg

Det Blandede EØS-Udvalg er ansvarligt for forvaltningen af EØS-aftalen. Det udgør et forum, hvori EØS-aftalens funktion drøftes. Dets afgørelser træffes ved konsensus og er bindende for parterne. Europa-Kommissionens Generalsekretariat har ansvaret for at koordinere EØS-spørgsmål på Unionens side.

2.3. Den retsakt, der skal vedtages af Det Blandede EØS-Udvalg

Det Blandede EØS-Udvalg forventes at vedtage Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse ("den påtænkte retsakt") om ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.

Formålet med den påtænkte retsakt er at udvide det samarbejde, der blev aftalt mellem EØS-aftalens kontraherende parter ved Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse nr. 319/2021 af 29. oktober 2021, til komponenten statslig satellitkommunikation (GOVSATCOM) i Unionens rumprogram, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/696, og at udvide samarbejdet mellem EØS-aftalens kontraherende parter til at omfatte forordning (EU) 2023/588 om oprettelse af EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027 (sikker konnektivitet)¹.

I overensstemmelse med EU's budgetpolitik kan deltagelse i en EU-aktivitet kun finde sted, efter at det tilsvarende økonomiske bidrag er betalt. Betalingen kan imidlertid finde sted, så snart udkastet til Rådets afgørelse er vedtaget, og EU's efterfølgende anmodning om indbetaling via Europa-Kommissionen er forelagt EØS/EFTA-staterne.

De påtænkte retsakter får bindende virkning for parterne i henhold til EØS-aftalens artikel 103 og 104.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/588 af 15. marts 2023 om oprettelse af EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027 (EUT L 79 af 17.3.2023, s. 1).

3. DEN HOLDNING, DER SKAL INDTAGES PÅ UNIONENS VEGNE

Kommissionen forelægger vedlagte udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse til vedtagelse i Rådet som Unionens holdning. Når holdningen er vedtaget, skal den snarest muligt forelægges i Det Blandede EØS-Udvalg.

Ved vedlagte udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse udvides EØS-EFTA-staternes ret til at deltage, som aftalt mellem EØS-aftalens kontraherende parter i Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse nr. 319/2021 af 29. oktober 2021 til komponenten statslig satellitkommunikation (GOVSATCOM) i Unionens rumprogram, og EØS-EFTA-staternes ret til at deltage i EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027 indarbejdes, hvilket går ud over, hvad der kan betragtes som rent tekniske tilpasninger som omhandlet i Rådets forordning nr. 2894/94². Unionens holdning skal derfor fastlægges af Rådet.

EØS/EFTA-staterne bør også bidrage finansielt til ovennævnte aktiviteter.

Vedlagte udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse er en revideret udgave af det forslag, som Kommissionen fremlagde den 3. februar 2025, og som Rådet vedtog som Unionens holdning den 11. marts 2025 med henblik på vedtagelse på mødet i Det Blandede EØS-Udvalg den 14. marts 2025.

Forud for mødet i Det Blandede EØS-Udvalg den 14. marts 2025 fjernede EØS-EFTA-staterne denne afgørelse fra listen over vedtagne afgørelser, fordi de foretrak at udsætte vedtagelsen indtil afslutningen af forhandlingerne om relaterede specifikke aftaler som omhandlet i artikel 7, stk. 2, i forordning (EU) 2021/696 og artikel 39, stk. 1, i forordning (EU) 2023/588.

Da disse forhandlinger er afsluttet, er EØS-EFTA-staterne rede til at gå videre med vedtagelsen af Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse. Revisionerne var nødvendige for at ajourføre data om forpligtelser, betalinger, trancher og gældende år.

4. RETSGRUNDLAG

4.1. Proceduremæssigt retsgrundlag

4.1.1. Principper

I henhold til artikel 218, stk. 9, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) vedtages der afgørelser om fastlæggelse af, "hvilke holdninger der skal indtages på Unionens vegne i et organ nedsat ved en aftale, når dette organ skal vedtage retsakter, der har retsvirkninger, bortset fra retsakter, der supplerer eller ændrer den institutionelle ramme for aftalen."

Begrebet "retsakter, der har retsvirkninger" omfatter retsakter, der har retsvirkninger i medfør af de folkeretlige regler, der gælder for det pågældende organ. Det omfatter også instrumenter, der ikke har bindende virkning i henhold til folkeretten, men som "*vil kunne få afgørende indflydelse på indholdet af de regler, der vedtages af EU-lovgiver*"³.

4.1.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Det Blandede EØS-Udvalg er et organ, der er nedsat ved en aftale, nemlig EØS-aftalen. Den retsakt, som Det Blandede EØS-Udvalg skal vedtage, er en retsakt, der har retsvirkninger.

² Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 af 28. november 1994 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, EFT L 305 af 30.11.1994, s. 6.

³ Domstolens dom af 7. oktober 2014, Tyskland mod Rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, præmis 61-64.

Den påtænkte retsakt får bindende virkning i henhold til folkeretten, jf. artikel 103 og 104 i EØS-aftalen.

Den påtænkte retsakt hverken supplerer eller ændrer aftalens institutionelle ramme. Det proceduremæssige retsgrundlag for den foreslåede afgørelse er derfor artikel 218, stk. 9, i TEUF sammenholdt med artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94.

4.2. Materielt retsgrundlag

4.2.1. Principper

Det materielle retsgrundlag for en afgørelse i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF sammenholdt med artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 afhænger hovedsagelig af det materielle retsgrundlag for den EU-retsakt, der skal indarbejdes i EØS-aftalen.

Hvis den påtænkte retsakt har to formål eller består af to elementer, og det ene af disse formål eller elementer må betragtes som det primære, mens det andet kun er sekundært, skal den afgørelse, der vedtages i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF, kun have ét materielt retsgrundlag, nemlig det, som det primære eller fremherskende formål eller element tilsiger.

4.2.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Da Det Blandede Udvalgs afgørelse udvider rettighederne til at deltage for de EØS-EFTA-stater, som aftalt mellem EØS-aftalens kontraherende parter i Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse nr. 319/2021 af 29. oktober 2021 til komponenten statslig satellitkommunikation (GOVSATCOM) i Unionens rumprogram, og udvider samarbejdet mellem EØS-aftalens kontraherende parter til at omfatte forordning (EU) 2023/588 om oprettelse af EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027 (sikker konnektivitet), bør denne rådsafgørelse baseres på det samme materielle retsgrundlag som den retsakt, der indarbejdes. Det materielle retsgrundlag for den foreslåede afgørelse er derfor artikel 189, stk. 2, i TEUF.

4.3. Konklusion

Retsgrundlaget for den foreslåede afgørelse bør være artikel 189, stk. 2, i TEUF, sammenholdt med artikel 218, stk. 9, i TEUF og artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94.

5. OFFENTLIGGØRELSE AF DEN PÅTÆNKTE RETSAKT

Da den retsakt, der skal vedtages af Det Blandede EØS-Udvalg, ændrer protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder, bør den offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* efter vedtagelsen.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

(GOVSATCOM og sikker konnektivitet)

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 189, stk. 2, sammenholdt med artikel 218, stk. 9,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 af 28. november 1994 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde⁴, særlig artikel 1, stk. 3,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde⁵ ("EØS-aftalen") trådte i kraft den 1. januar 1994.
- (2) I henhold til EØS-aftalens artikel 98 kan Det Blandede EØS-Udvalg træffe afgørelse om at ændre bl.a. protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.
- (3) EØS-EFTA-staternes ret til deltagelse, som de kontraherende parter i EØS-aftalen vedtog i Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse nr. 319/2021 af 29. oktober 2021, bør udvides til at omfatte komponenten statslig satellitkommunikation (GOVSATCOM) i Unionens rumprogram, og samarbejdet mellem EØS-aftalens kontraherende parter bør udvides til at omfatte Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/588⁶.
- (4) Protokol 31 til EØS-aftalen bør derfor ændres.
- (5) Den holdning, som Unionen skal indtage i Det Blandede EØS-Udvalg, bør derfor baseres på det udkast til afgørelse, der er knyttet til nærværende afgørelse —

⁴ EFT L 305 af 30.11.1994, s. 6.

⁵ EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/588 af 15. marts 2023 om oprettelse af EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027 (EUT L 79 af 17.3.2023, s. 1).

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til den foreslåede ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder, baseres på det udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er knyttet til nærværende afgørelse.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne

[...]

Formand